

Le complente

Da la Neuva Bibia an Lenga Piemontèisa
voltà da Pàul E. Castlin-a e da Majo Galin-a

**Edission
Tempo di Riforma**

2023

Costa version ëd le Complente a l'é tirà da la Neuva Bìbia an Lenga Piemontèisa ch'as peul trovesse compléta a l'adressa dla Ragnà <https://pms.wikisource.org/>

Còdes ISBN:

Introduccion a l'euvera compléta dla Neuva Bibia an Lengha piemontèisa

Costa version ëd la Bibia ebràica e cristian-a an lengha piemontèisa, soagnà da Pàul E. Castlin-a, pastor evangelich, e Majo Galin-a, a-j va dapress al métoed ëd l'equivalensa dinàmica (pënsé për pensé).

Sò bu a l'é la divulgassion dla Paròla 'd Nosgnor e "parlé al cheur" dla nòstra gent con un lengagi "ëd minca dì". Për coj ch'a veulo fonghé ancreus lòn ch'a lesò, dle nòte al pé dla pagina a dan ëd pcite spiegassion e rendission alternative dl'istess vers, ma i arcomandoma sèmper ëd comparisioné tut a 'd bibie an d'àutre lenghe.

I l'oma fàit nòstr travaj - e sossì a l'é nòstr prim presupòst - ant la përsuasion che la Bibia a l'é nen "un liber qualsëssia, ma ch'a trasmèt la Paròla 'd Nosgnor. A l'é për lòn che an fasend sto travaj i l'oma avù la pì àuta diligenza e respet. I l'oma 'dcò respetà la tradission ëstòrica dla magioransa dle bibie publicà da le cese cristian-e e dle sinagòghe ebràiche ant nê spirit ecuménich.

Costa version ëd la Bibia a l'é basà an sël travaj editorial sientìfich ëd la version anglèisa dla Bibia ciamà "NET Bible" (New English Translation) an comparassion con vaire d'àutre version bin spantià ant ël mond. La NET Bible a l'é compagnà da 60.932 nòte ch'a dëspiego 'l motiv ëd la particolar sernìa 'd minca espression dovrà ant la tradussion e dl'interpretassion dàita a cole paròle o vers ch'a l'é malfé rendje con precision. A cole nòte i adressoma 'l letor ch'a veuja comprende 'l motiv ëd nòstre sernie d'espression.

Për lòn ch'a riguarda ël Testament Vej (la Tanach ebràica), ël travaj 'd tradussion a l'é dzurtut col ëd Majo Galin-a, e Giovanna Gribaud ch'a l'ha falò la pì part ant j'agn 1980 e ch'a l'ha publicalo an sl'arvista La Slòira.

Për lòn ch'a riguarda 'l Testament Neuv, costa tradussion piemontèisa as peul consideresse na revision stilistica dël Testament Neuv an lengha piemontèisa dël 1841, con comparassion scrupolosa dij pì bon test grech a nòstra disposission ancheuj.

Pàul E. Castlin-a, edission dëf Mars 2024

Introdussion

Ël liber ëd le Complente a l'è n'archeuita 'd sinch poemèt ch'a dan espression a la plenta djè scampà al disaster ch'a l'avìa frapà Gerusalem dël 587 a. C. La sità a l'era stàita dësblà dai babilonèis e 'n gran nùmer dij sò abitant e 'd coj dël regn ëd Giuda, a l'ero stàit deportà an esili an Babilònia. Le complente a fan la dëscission ëd la realità ch'a stasìa dë' dnans a j'euje ëd coj ch'a l'ero restà an Giuda: ruin-a e devastassion.

Tutun, lor a comprendìo che 'n giudissi divin parìja a l'era stàit causà da lor midem, përché a l'avìo pa dàit da ment a j'amaestrament ëd Nosgnor. Për costa rason, malgrè lë spavent dël disast, as adresso con ësperansa a Dé: pentì, a veulo artorné a chiel.

Cost liber a l'è stàit butà ansema apress ëd la croa 'd Gerusalem, dël 587. Ël test ebràich a dà pa 'l nòm ëd l'autor, ma 'l liber ëd le Crònache (2 Crònache 35:25) a në dà l'atribussion al profeta Geremià. Scond a vaire savant, lë stil e 'l contnù dla tersa part (Complenta 3:1-66) a fan pensé che cola-lì a l'àbia n'origin diversa.

Schema

- Gerusalem a l'è bandonà 1:1-22
- Nosgnor a l'è tanme'n nemis për Gerusalem 2:1-22
- Ant la ruin-a a-ié na rason për la speransa 3:1-66
- J'oror dl'assedi 'd Gerusalem 4:1-22
- Signor, lass-ne torné a ti 5:1-22

1

Gerusalem a fà 'l deul

¹Ah! Coma ch'a l'é restà bandonà e deserta la sità ch'a l'era tant bin popolà! La pì famosa an tra le sità, ancheuj a l'é veuida. L'argin-a dle sità adess a l'é na s-ciava¹.

²A sangiuta tuta la neuit e 'd lerne a calo giù da soe ciaferle. A l'avìa 'd moros, ma a l'é restaie pì gnun ch'a-j daga 'd consolassion. Tùit ij sò amis² a l'han tradìa e a son dventà ij sò nemis.

³Giuda adess a sà lòn ch'a veul dì deportassion, a l'han crasala e fàita dventé na s-ciava. Adess a viv an tra 'd nassion forèstere e a conòss gnun arpòs. Ij sò nemis a l'han daje dapress tanme na piàita da ciapé e chila a l'ha pa pì savù andova stèrmesse.

⁴Le contrà 'd Gerusalem a fan ël deul, pèrché a-i é pì gnun ch'a vada a le feste. A le pòrte dla sità a-i é 'n silensi complet; ij sacerdot a gëmmo, soe fiëtte a pìoro - daspèrtut a-i é mach d'ameror.

⁵Ij sò craseur a son dventà ij sò padron, e ij sò nemis a feson-o, pèrché Nosgnor a l'ha castijà Gerusalem pèr motiv dij sò tanti peccà. Ij sò fieuj a son èstàit ciapà e portà via an tère lontan-e.

⁶Tuta la majestà dla bela Gerusalem a l'é stàita dèspojà. Ij sò prins a son vnùit esse tanme 'd cerv ch'a meuro 'd fam pèrchè ch'a treuvo pì nen ëd pastura. A son tròp fiach pèr core e scapé via da 'n nemis ch'a-j dà dré.

1 O: "A l'é setà da sola tanme na vidoa".

2 O: "alèa".

⁷An mes ëd soa tristëssa e d'abandon, Gerusalem as n'avisa 'd sò splendrior antich. Adess, contut, a l'é tombà ant le man dij sò nemis e a-i é gnun ch'a-j sia d'agiùt. Ij sò nemis a l'han butala an dërota e a rijo 'd sò destin.

⁸Ij pecà 'd Gerusalem tant ch'a son grev ch'a smijo dë strass salòp ch'as peul gnanca vardeje. Tuti coj che na vira a-j rendìo onor adess a la mepriso, përché ch'a l'han vëddula dëspojà e patanù. Tut lòn che adess chila a peul fé a l'é 'd gëmm e dë stërmesse la facia.

⁹A l'ha antamnasse d'anmoralità coma 'd sangh ampur, a l'ha pensà nen a cole ch'a sarìo stane le consequense³. Adess a stà lì dëstèisa ant la pàuta, e a j'é gnun ch'a la peuda tirela fòra da lì. A crija: “Nosgnor! Varda mia condission miseràbil! Èl nemis a l'ha trionfà”.

¹⁰Èl nemis a l'ha fane 'n ravagi, a l'ha portane via tut lòn ch'a l'avìa 'd pressios. A l'ha vëddù dij forësté violé sò templi sacrà, pròpi ël leu che Nosgnor a l'avìa proibije a j'ëstrangé d'intreie.

¹¹Tut ël pòpol a l'é an serca 'd pan e a gëmm. Për podèj dzorvive a l'han vendù tùit ij sò beni pressios. A fà 'd plente e a dis: “Nosgnor! Varda coma ch'a l'han umiliame!”.

¹²“É-lo vera, voi ch'i passe përla stra, ch'av n'anfà pròpi nen ch'i sia ant ësta condission? Vardeve d'antorn: a-i é gnun d'àutri ch'a l'àbio 'd patiment afros coma ch'i l'hai mi. A l'é Nosgnor ch'a l'ha faje tombeme a còl cand ch'a l'ha dëscadnà tuta soa zara.

3 O: “a sè spetava pa cola fin”.

¹³Dal cel a l’ha fame tombé adòss un feu ch’a brusa ij mè oss. A l’ha butà un trabucet dè 'dnans ai mè pass e a l’ha fame tombé ‘ndrinta. A l’ha lassame bandonà, ferìa e malavia.

¹⁴A l’ha fàit che ij mè peccà a dventèisso ‘d còrde ch’a l’han gropame e ij mè nemis adess am rabasto an pèrzonìa. Nosgnor a l’ha fame perde le fòrse e a l’ha consìgnate ai mè nemis. An soe man ëd lor a-i é pì nen ch’i peuda fé.

¹⁵Nosgnor a l’ha dzonorà j’òm pì vajant ch’i l’avìa. A sò comand a l’è vnù a n’armeja poderosa pèr dèstrue ij mè combatent. Nosgnor a l’ha pista soa sità ch’a-j vorìa tant bin coma ch’as pista l’uva ant na tin-a.

¹⁶A l’è pèr tut sossì ch’i pìoro e che ‘d lèrme a rigo mè moro. A-i é gnun ch’am fasa coragi; coj ch’a podrio felo a stan bin da leugn. Le mie masnà a l’han pì gnun avnì, pèrchè ‘l nemis a l’ha vinciune.

¹⁷Gerusalem a dèstend soe man pèr ciamé d’agiut, ma a-i é gnun ch’a-j daga ‘d confòrt. Riguard a sò pòpol Israel, Nosgnor a l’ha dit: “Ch’ij sò vzin a ven-o a esse ij sò nemis! Ch’a sio campà via tanme na pata ‘ntamnà!”.

¹⁸Nosgnor a l’ha pro rason, pèrchè mi i lo scotava pa⁴. Steme a sente, vojàutre tute le gent; vardé ij mè patiment e dèspèrassion, pèrchè ij mè fieuj e le mie fije a son èstàit portà via an tèrre lontan-e.

¹⁹I l’hai pregaje, ij mè aleà, ch’am giutèisso, ma lor a l’han tradime. Ij mè sacerdot e ij mè ansian a son mòrt ëd fam ant la sità mentre ch’a sèrcavo da mangé pèr salvé soa vita ‘d lor.

4 O: “i son arvirame contra ‘d chiel”.

²⁰Nosgnor, varda tùit ij mè sagrin. Mè cheur a l'é brisasse e mia ànima a l'é dèspèrà, pèrchè i son arvirame contra 'd ti. Pèr le stra la spa a fà 'd carnagi, e a ca nòstra a-i é mach ëd mòrt.

²¹Ij mè gëmm, d'àutri a l'han pro sentije, ma gnun a l'é vnume a giuté. Cand ch'ij mè nemis a l'han sentù parlé 'd tùit ij mè sagrin, lor a l'ero fin-a content ëd vèdde lòn ch'it l'avie fame. Ti 't l'has fàit tombé an sù mi lòn ch'it l'avie bin nunsia. Contut, ëdcò a lor a-j rivrà l'istess.

²²Nosgnor! Varda mach tut ël mal ch'a fan. Tràtje parèj ch'a l'han tratame pèr tùit ij mè peccà. Ij mè gëmm a son tanti, i l'hai 'l cheur dësfaìt”.

2

A parla 'l profeta

¹Ahidemì! Nosgnor a l'ha quatà la fija 'd Sion con soa ira! A l'ha campà giù dal cel an sla tèra la glòria⁵ d'Israel! Chiel a l'ha pì nen guernà sò templi cand ch'a l'ha manifestà soa ira. ²Nosgnor a l'ha dèstrovù senza misericòrdia tute le ca 'd Giacòb; a l'ha, an soa flin-a, dàit ël gir a le fortèsse dla fija 'd Giuda, a l'ha faje robaté pèr tèra; a l'ha profanà 'l regn e ij sò cap. ³Chiel a l'ha trancià, con sò fot afoà, tuta la fòrsa d'Israel, tirà andaré soa drita dè 'dnans al nemis; a l'ha viscà an Giacòb na splù 'd feu che a divora tut d'antorn. ⁴Chiel a l'ha tëndù sò arch tanme un nemis; soa man drita a l'ha aussala coma n'avèrsàri; a l'ha fàit meuire tùit coj che a l'ero pì car a sò euj; a l'ha spantià soa flin-a parèj d'un feu an sla tenda dla fija 'd Sion. ⁵Nosgnor a l'é vnùit esse tanme un nemis, a l'ha dèstrovù Israel, a l'ha dvorà tut sò palass, a l'ha dàit ël gir a soe fortèsse; a l'ha ampini la fija 'd Giuda 'd plente e gémit. ⁶Chiel a l'ha vastà soa abitassion

5 O: "lè splendrior".

parèj d'un giardin⁶, a l'ha dësblà 'l leu 'd soa ciambréja; a l'ha fàit dësmentié an Sion le feste grösse e ij Saba, e, an soa flin-a afoà a l'ha dëspressià 'l re e'l sacerdot. ⁷Nosgnor a l'ha arpossà sò autar, a l'ha arpudià sò santuari; chiel a l'ha butà ant le man dël nemis le muraje dij sò palass; a l'é vos che a crija ant la ca dël Signor parèj d'un di 'd festa gròssa. ⁸Nosgnor a l'ha pensà 'd destrùe la muraja dla fija'd Sion, chiel a l'ha tirà la còrda pèr le mzure, pa tirà andaré soa man pèr chité 'd dësblé, e a l'ha desolà rampar e bastion: che a langhìsso ansema. ⁹Soe pòrte a son fongà sottèra, chiel a l'ha destruiue e sfrisane le bare; ij sò re e ij sò prins a son an tra le gent; a-i é pa pì na Lege! ij sò profeta midem a l'han pì nen la vision ëd Nosgnor.

¹⁰Lor a son setà pèr tèra, an guernand ël silensi, ij grand ëd la fija 'd Sion; a son butasse dla póer an sla testa, a son vestisse 'd sach. A spòrzo la testa vers la tèra, le vèrgin ëd Gerusalem. ¹¹As consùmo ij mè euj, da le lèrme. A beujo mie ventraje, a sè spàntia pèr tèra mè afel. A l'é pèr grinor che la fija 'd mia gent a l'é tuta an ruin-a e che s'anichilisso masnà e puparin an sle piasse dla sità. ¹²Lor a disìo a soe mare: "Anté ch'a-i é dël pan e dël vin?". Antratant a l'avìo 'd mancament con ëd ferì an sle piasse dla sità, lor a dasìo 'l gir a soa ànima an fàuda 'd soe mare.

¹³A chi podriom-ne comparisionete? A chi podries-to smijeje, fija 'd Gerusalem? Col che a l'é che a podrà salvete e consolate, vèrgin, fija 'd Sion? Pèrchè a l'é gròssa parèj dël mar toa ruin-a; chi podra-lo varite? ¹⁴Ij tò profeta a l'han avù pèr ti 'd vision d'ilusion e 'd folarià, lor a l'han pa arvelà toe colpe pèr cambié toa sòrt. Lor a l'han ësmonute d'oràcoj, d'ilusion e 'd sedussion. ¹⁵Lor a s-ciopato le man contra 'd ti, coj che a passo pèr la stra a sùbio, a sopato la testa an sla fija 'd Gerusalem: "E-la costa-sì la sità che a disìo ch'a l'avèissa na blèssa senza paragon e ch'a fussa la gòj ëd tuta la tèra?"

6 L'original ebràich a sarìa pa "Gan גן (giardin)" ma "Ganav גנב: làder".

¹⁶Contra 'd ti lor a doverto la boca, tùit ij tò nemis; lor a sùbio, a schërzin-o ij dent, an disend: "Nojàutri i l'oma travondula! Varda-lì che noi i podoma toché e già vèdde 'l di che i l'oma sèmper èsperà!". ¹⁷Nosgnor a l'avìa compì lòn che a l'avìa fissà, a l'ha adempì a soa paròla decretà dai temp antich, a l'ha dèstrovù senza misericòrdia, a l'ha daje manera al nemis d'argiojì 'd ti, a l'ha esaltà la potensa 'd tò avversari. ¹⁸Crija adonch anvers ëd Nosgnor, rampar ëd la fija 'd Sion, lassa che toe lerne a peusso score parèj d'un torent, di e neut: date pa d'arlass e che ij tò euj a l'abio pa d'arpòs.

¹⁹Àuss-te, làuda 'd neut cand che le sentinele a ancamin-o le vijà: spantia tò cheur com a fussa d'eva, dè 'dnans ëd Nosgnor; àussa le man vers ëd chiel pèr l'anima dij tò pcit, che a meuiro 'd fam an tùit ij canton pèr la stra. ²⁰Varda, Nosgnor, e bèica, considera ch'it peule avèj mai tratà pèrparèj? A ventava pròpi che'd fomne a mangèisso ij sò pcit, le masnà che a cunavo? Ventava pròpi che 'd sacerdot e 'd profeta a fùsso sgorzà ant ël santuari ëd Nosgnor! ²¹Giovo e vej a son èstendù pèr la stra: mie vèrgin e mie masnà a son tombà sota dlè spa; ti it l'has èsgorzaje ant ël di 'd toa flin-a, it l'has massaje senza pietà. ²²Ti 't l'has convocà, coma pèr un di 'd festa, ij teror da tute le bande; ant ël di dla flin-a 'd Nosgnor, a-i sarà pa dè scapà e 'd dzurviivù. Coj che mi i l'avìa cunà e anlevà, mè nemis a l'ha sterminaje".

3

An mes dij pior a-i é na speransa

¹Mi i son l'òm ch'a l'ha conossù 'l sagrin, sota 'l foet ëd soa flin-a. ²Chiel a l'ha portame e fame marcé ant ël top e senza lus. ³Contra 'd mi sol, chiel a vira e a toira soa man tut ël di. ⁴Chiel a l'ha fàit èvnì veja mia carn e mia pel: a l'ha rompù ij mè òss. ⁵A l'ha assediame, a l'ha anserciame con d'afél e 'd tribulassion. ⁶Chiel a l'ha confiname ant ëd pòst èscur, coma s'i fussa un che a l'é mòrt da vaire.

⁷A l'ha murame viv e i peudo pi nen seurte; coma ch'a son greve mie caden-e. ⁸Cand ëdcò mi i dovèissa crijé e ciamé, chiel a stenz mia preghiera. ⁹Chiel a l'ha sbarà mia stra con ëd pere, stopà ij mè vieuj. ¹⁰Chiel a l'é për mi n'ors a l'avàit, përparèj d'un leon ëstermà. ¹¹Fasénd-me dèstorné da mia stra, chiel a l'ha strompame, a l'ha fàit ëd mi n'oror. ¹²A l'ha fàit bandé sò arch e a l'ha frapame parèj d'un bërsaj për soe flece.

¹³A l'ha piantà le flece 'd soa faretra ant ij mè ren. ¹⁴I son ëvnùit a esse la fàula 'd tuta mia gent, për lor i son la ciabra tut ël di. ¹⁵I son ësvers d'ameior, chiel a l'ha anciarmame d' absint. ¹⁶A l'ha fame mastié d'erbe mèrè, s-ciapame ij dent con ëd la giàira; a l'han quatame 'd sënner. ¹⁷Mia ànima a l'ha pì gnun-a pas e i l'hai dësmentia 'l boneur! ¹⁸Antlora i l'hai dit: "I peudo pì nen suporté tut sòn. I l'hai pèrdù la speransa ant l'agiut ëd Nosgnor".

¹⁹Arcòrdte 'd mia misèria e 'd mie peregrinassion, ch'a son amere coma 'l tòssi⁷. ²⁰I penso sèmper a sossi e grand a l'é mè sviliment. ²¹Im n'avisò, contut, ëd cheicòsa ch'a l'é l'única rason ëd mia speransa⁸: ²²la misericòrdia 'd Nosgnor a vnirà mai a manché; soe compassion a son pa andàite a la fin. ²³Lor as arneuvo tute le matin, soa fedeltà a l'é granda! ²⁴Im disia: 'Nosgnor medésim a l'é mia ardità: a l'é për lòn che mi i spero an chiel".

²⁵Nosgnor a l'é bon anvers ëd coj ch'a lo speto, coj ch'a lo sërco. ²⁶A l'é bin ëspleté con passiensa che Nosgnor an libera⁹. ²⁷A l'é bin për l'òm che a peussa porté 'l giov fin-a dal temp ëd soa gioventura; ²⁸ch'a peussa setesse da sol an goernand ël silensi cand che Nosgnor a lo castiga; ²⁹ch'as në staga dèstèis con la fàcia ant la póer: a peul desse che për chiel a-i sia 'ncora speransa! ³⁰E bìn, ch'a spòrza la ciaférla a col ch'a lo frapa e ch'a aceta j'ofèise dij sò nemis, ³¹pèrchè Nosgnor a possa pa andaré l'òm për

7 Lét. "a l'é absint e afél".

8 Lét. "as n'avisò mia ànima, e a së sbassa drinta 'd mi".

9 O: "la salvèssa 'd Nosgnor".

sèmper. ³²A podrà bin dene d'afflission, ma peui chiel a l'avrà compassion èd nojàutri, pèrchè soa misericòrdia a vnirà mai a manch. ³³Pèrchè a l'é dè stracheur che Nosgnor a sagrin-a e a umilia ij fieuj èd l'òm!

³⁴Ant èl moment che a sè scarpiso e as craso tuit ij pèrzoné d'un pais,
³⁵cand ch'a sè sfàussa 'l dirit èd n'òm dè 'dnans a la presensa dël Pì-Àut,
³⁶cand ch'as fà tòrt a n'òm ant un process, miraco che Nosgnor vèdd-lo pa?

³⁷Chi ch'a podrìa comandé ch'a sia fàit cheicòs che Nosgnor a l'àbia pa decretalo anans? ³⁸Miraco che a l'é pa da la man dël Pì-Àut che seurt-lo 'l mal e 'l bin? ³⁹Che rason l'avria-lo l'òm èd barboté cand ch'a l'é castigà pèr ij sò pecà? ⁴⁰A sarìa mej pèr chiel, pitòst, fesse bin n'esam èd cossienza e artorné da Nosgnor. ⁴¹Anlora, aussoma nòstre cheur e nòstre man anvers a Nosgnor ch'a stà an cel. ⁴²Nojàutri, mach nojàutri i l'oma pecà; noi, noi i soma stàit d'arviro e ti 't ses èstàit con nojàutri senza pietà. ⁴³Ti 't ses anvlupate 'd flin-a e it l'has patlane; it l'has massane senza misericòrdia. ⁴⁴It ses anvlupate drinta na nivola pèrchè nòstre preghiere a podèisso pa passeie 'ndrinta. ⁴⁵It l'has bandonane an tra le nassion coma dè mnis, n'arfud èd le gent. ⁴⁶Tuit ij nòstri nemis an parlavo contra. ⁴⁷I soma pien dè sburdiment, pèrchè nojàutri i soma tombà ant èl trabucet ch'a l'avio butane 'dnans, i soma stàit vastà e ruinà.

⁴⁸Ij mè euj a sè slinguo an bialere pèr èl dèsastr ch'a l'é tornaje a còl a mia gent. ⁴⁹Torent èd lerne a ven-o giù dai mè euj e as fèrmo pa. I pseudo nen deme 'd pas tant che mè pòpol a l'é stàit dësblà, ⁵⁰fin-a al moment che Nosgnor a varda e a vèdd da l'àut dël cel. ⁵¹Lòn che ij mè euj a vèddo am dan n'afflission ch'a finiss mai: lòn ch'a l'é capitaje a le fomne 'd Gerusalem a l'é afros.

⁵²A l'han dame la cassa, a l'han dame dapress parèj 'd n'osél, coj che am esecravo senza na rason. ⁵³Lor a l'han pressipità mia vita ant na tampa, a l'han ciapame a prassà. ⁵⁴L'eva a l'é passà dzora 'd mia testa e i pensava che giuamai i j'era a la fin. ⁵⁵Da col poss ancreus i l'hai 'nvocà tò Nòm, Nosgnor ⁵⁶e ti 't l'has sentù mè crij, scotà mia preghiera e mè apel.

⁵⁷Antlora it ses avzinate a mi e it l'has dit: "Gnun-e tèmme". ⁵⁸Nosgnor! It ses èstàit ti ch'it l'has guername e ch'it l'has dësangagià mia vita. ⁵⁹Ti 't l'has vëddù, Nosgnor, èl tòrt che a l'é stame fàit: réndme giustissia. ⁶⁰Ti 't l'has vëddù soa flin-a 'd lor, tùit sò complòt contra 'd mi.

⁶¹It l'has sentù ij sò oltragi, Nosgnor, tùit ij sò complòt contra 'd mi, ⁶²lòn che ij mè aversari a ciosion-o contra 'd mi, pèr tut èl di. ⁶³Che as seto o che as levo, varda, i son dventà na cansonëtta pèr lor. ⁶⁴Daje 'l contracambi, Nosgnor, conform a l'euvera 'd soe man. ⁶⁵Faje vnì dur èd cheur, che toa maledission a peussa esse dzora 'd lor! ⁶⁶Daje dré an toa flin-a e dësradisje sota 'l cel, Nosgnor.

4

A parla 'l profeta

¹Ah! Coma che a l'é vnù nèir l'òr, e com a l'é vastasse l'òr fin! Le pere pressiose dël leu sant a son sbardlässe an sël canton èd tute le stra! ²Ij fieuj èd Sion, tant pressios, a livel d'òr fin, a son reputà tanme 'd vas èd tèra, euvra dle man d'un tupiné! ³Fin-a jë siacaj a smon-o la pupa pèr deje 'l làit ai sò cit; Ma la fija 'd mia gent a l'é vnùita esse grama e senza cheur parèj djë struss dël desert. ⁴La lenga dle masnà a l'é tacasse al palà pèr la sèj: ij cit a ciamavo 'l pan e a j'era pa chi ch' a-j lo dèissa, a fussa mach un bocon.

⁵Coj ch'a mangiavo 'd proviande dlicà, a son ambelelà, mòrt èd fam pèr la stra; koj che a l'ero anlevà ant la pórpra, ora a tombo pèr le strà an mes èd la mnis.

⁶Èl castigh ch'a mérita mé pòpol a l'é stàit pì grand èd col èd Sòdoma, ch'a l'era stàit dësblà ant un moment e a j'era gnun ch'a podèissa tireje

fòra e salveje¹⁰. ⁷Ij nòstri prinsi a l'avìo la pel pì bianca che la fiòca, pì bianca dèl làit. A l'avìo 'l còrp pì reusa dèl coral, soa figura 'd lor a l'era 'd zafir. ⁸Adess, contut, sò visagi a l'é fasse pì scur dèl caluso, as conòsso gnanca pì pèr le stra; soa pel a l'é sèccasse an sj'òss, a l'é vnùita sùita parèj dèl bòsch. ⁹Ij mòrt dè spa a son èstàit pì fortunà che ij mòrt pèr la fam, ch'a son tombà senza fòrse pèr mancansa dij frut dij camp. ¹⁰Le fomne portà na vira a la misericòrdia, a l'han fin-a fàit cheuse soe masnà: a son servuje da mangé pèr podèj dzorvive a l'assedi¹¹.

¹¹Adess, contut, Nosgnor a l'ha esaurì sò fot, a l'ha daje 'l gir a soa flin-a anvisca; a l'ha viscà un feu a Sion, che a l'ha mangià soe fundamenta. ¹²Ij rè dla tèra e tùit coj che a stan an sla tèra a chèrdio pa che d'aversari e 'd nemis a sario intrà pèr le pòrte 'd Gerusalem. ¹³Epura, a l'é stàit pèr ij pecà dij sò profeta, pèr le pèrversità dij sò sacerdot che a l'han èsbardlaje an mes al sangh dij giust. ¹⁴Costi-sì a ramingavo parèj èd bòrgno pèr le stra spòrche 'd sangh, parèj che soe vestimente as podìo pa tochesse. ¹⁵La gente a-j crijava contra e a disia: "Feve an là! A son ampur! Slontaneve! Tocheje pa! "Tùit a son èscapà, e as n'andasìo passavolant; a l'é disse an tra le gent: A podran mai pì sté a sò pais! ¹⁶Nosgnor a l'ha dèspèrdùje, chiel a l'ha pa pì vardaje an faccia; a l'é pa avusse rèsguard pèr ij sacerdot nì pèr ij vej.

Èl pòpol d'Israel as lamenta

¹⁷Ij nòsti euj as consumavo pèr sèrché a dzoneus socors dai nòstri aleà, ma nojàutri i spetavo n'agiùt da 'd nassion ch'a podìo pa giutene.

¹⁸Nojàutri i podìo gnanca pì nen andé pèr le strà senza trovesse an gran privo pèr nòstra vita. I disìo: "Nòstra fin a l'é davzin-a; ij nòstri di a son compì! Sicura, i soma a la mira 'd finì". ¹⁹Coj che an andasìo dapress a

10 Cfr. Génesi 19:24.

11 Cfr. Deuteronomi 28:57; Ezechiel 3:10.

l'ero pì lest d'òje ant ël cel; a l'han pèrseguitane an sle montagne, a l'han fane 'd trabucèt ant ël desert. ²⁰Nòst Rè, ch' a l'era nòst respir medésim, a l'é stàit ciapà ant ij sò griseuj. I pensavo che ant la sosta 'd chiel a l'avrìo podù vive an pas tanme j' àutre nassion del mond!

²¹Ti, gent d'Edom, ch'it fase gran festa ant la tèra d'Us, it podras esse sicura che 'dcò pèr ti a-i rivrà 'l càles, it ancioclas e it faras vèdde tò esse patanù. ²²Pòpol ëd Sion! Toa punission a vnirà a la fin. Chiel at mandrà pa pì an esili, ma a castijerà toa pèrversità, fija d'Edom. Dé a dëscoatrà ij tò pecà.

5

Èl pòpol ëd Gerusalem a prega

¹Ten an ment, Nosgnor, lòn che a l'é ancapitane¹², varda e considera nòst obròbi. ²Nòstra ardità a l'é passà a 'd forèsté, nòstre ca a dè strangé. ³I soma vnùit a esse d'òrfo senza pare, nòstre mare a son parèj ëd vidoe. ⁴I l'oma da paghé pèr bèive nòstra eva e fin-a nòst bòsch i l'oma da catelo a gran pressi. ⁵Con un giov an sël còl i soma pèrseguità, soma svers, a-i é pa pì d'arpòs pèr nojàutri. ⁶I l'oma sogetasse a l'Egit e a l'Assiria pèr gavesse la fam e podèj dzorvive. ⁷Ij nòstri antich a l'han pecà e a-i son pì nen, ma i soma nojàutri che i portoma la pen-a 'd soa pèrversità. ⁸Dè s-ciav a comando dzora 'd nojàutri, a-i é pa col che an libera da soe man. ⁹Is procuroma 'l pan a l'arzighe ëd nòstra vita, dè dnans ai predon dël desert.

¹⁰La fam a l'ha fane dventé nòstra pel coma s'a fussa stàita cusinà ant un forn. ¹¹A l'han ëdzonorà le fomne an Sion, e 'dcò le giovnëtte ant le sità 'd Giuda. ¹²Ij cap a son èstàit pendù da soe man; gnanca ij vej a son èstàit

12 La vos ch'a parla 'mbelessì a l'é adess un còr ch'a canta la lamentassion ant l a prima pèrson-a plural. Ès poema a l'é nen n'acròstich ma a l'ha l'istess nùmer ëd letere dl'alfabèt ebraich.

rëspetà. ¹³Ij giovo a son èstàit portà a viré la mòla; ij fieuj a son tombà sota 'l pèis dël bòsch ch'a l'avìo da porté an sle spale. ¹⁴J'ansian as riunisso pì nen a le pòrte dla sità; ij giovo a balo e a canto pì nen. ¹⁵La gòj a l'é dèstissasse ant ij nòstri cheur, la dansa a l'è vnùita a esse deul. ¹⁶A l'è tombà la coron-a ch'i l'avìo an testa; guai a nojàutri, pèrchè i l'oma pecà!
¹⁷Pèr sòn a l'é vnùit a esse magonà nòst cheur, pèr sòn ij nòstri euj a son an-nebiasse: ¹⁸pèrchè la montagna 'd Sion a l'é desolà; dij siacal a l'han anfèstala.

¹⁹Ma ti, Nosgnor, it reste pèr sèmper, tò tròno a l'é 'd generassion an generassion. ²⁰Pèr che motiv vories-to dësmentiene pèr sèmper? ²¹Fane torné a ti Nosgnor, e noi i torneroma; fà torna neuv ij nòstri di com ant ij temp d'antan, ²²pèrchè a l'é vera ch'it l'has pa arfudane pèr sèmper, nì senza l'imit it ses piàtla con nojàutri.

Tàula

Introdussion a l'euvra compléta dla Neuva Bibia an Lenga piemontèisa	3
Introdussion.....	5
Schema.....	5
1.....	7
Gerusalem a fà 'l deul.....	7
2.....	10
A parla 'l profeta.....	10
3.....	12
An mes dij pior a-i é na speransa.....	12
4.....	15
A parla 'l profeta.....	15
Ël pòpol d'Israel as lamenta.....	16
5.....	17
Ël pòpol ëd Gerusalem a prega.....	17

